

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економіки та менеджменту

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ РОЗВИТОК
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти та вчених**

м. Одеса, 21 листопада 2025 року

**Одеса
2025**

Організатори: Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра економіки та менеджменту.

Укладачі:

Кібік Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Котлубай Вячеслав Олексійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Капустян Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія».

Економіко-правовий розвиток сучасної України : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти та вчених, м. Одеса, 21 листопада 2025 р. / за ред. д.е.н., проф. О.М. Кібік. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. 262 с.

DOI: 10.32837/11300.31015

Думка укладачів може не збігатись з думкою авторів матеріалів. Відповідальність за зміст матеріалу несе автор. Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності несе автор.

Галушка Д.А.	
Соціально-відповідальний менеджмент як основа відновлення української економіки	126
Дудник В.Ю.	
Оптимізація витрат на логістику у торговельних компаніях	129
Гончарук А.М.	
Управління змінами в організації: адаптації до цифрових викликів	132
Лень М.О.	
Управління змінами в організації в умовах інноваційного розвитку	134
Попеску Р.А.	
Роль лідерства в реалізації інноваційних стратегій організації	137
Таранов В.В.	
Вплив штучного інтелекту на трансформацію управлінських процесів.....	140
Трегуб В.І.	
Впровадження інноваційних моделей сталого розвитку бізнесу в Україні	143
Шкрабак К.Д., Тимошенко В.В.	
Тенденції розвитку жіночого підприємництва: нові горизонти та можливості	147

СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННІ

Візіренко С.В., Шлентов Ю.С.	
Організація проведення інвентаризації на підприємстві	150
Матвійчук Н.М.	
Майнове оподаткування в Україні: проблеми ефективності та перспективи розвитку.....	153
Проць Н.В., Мандрика А.О.	
Проблеми податкової політики на місцевому рівні	156
Однокол А.В.	
Іноваційні підходи до ведення обліку та їх вплив на систему оподаткування.....	158
Переверзєва В.І.	
Роль бухгалтерського обліку у забезпеченні прозорості фінансів волонтерських організацій	161
Безштанковська М.О.	
Роль бухгалтерського обліку в системі управління підприємством.....	164

СЕКЦІЯ 3.
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННІ

Візіренко С.В.,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту
факультету судового та міжнародного права,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

Шлентов Ю.С.,

*здобувач 3 курсу
факультету судового та міжнародного права,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Інвентаризація є ключовим інструментом для забезпечення достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Вона дозволяє:

1. Перевірити наявність і стан: документально підтвердити фактичну наявність, стан, критерії визнання та оцінку всіх активів і зобов'язань.
2. Виявити розбіжності: шляхом зіставлення фактичних даних з обліковими встановити лишки або нестачі активів.
3. Ідентифікувати проблемні активи: виявити застарілі, пошкоджені, невикористовувані активи та зобов'язання, які більше не відповідають критеріям визнання.
4. Перевірити повноту: підтвердити повноту відображення зобов'язань, цільового фінансування та витрат майбутніх періодів.

Проведення інвентаризації є обов'язковим у таких випадках: перед складанням річної фінансової звітності; при зміні матеріально відповідальних осіб, керівника; у разі виявлення крадіжок, зловживань або псування цінностей; при передачі майна; у разі реорганізації або ліквідації підприємства; на дату переходу на складання фінансової звітності за Міжнародними стандартами

фінансової звітності; після техногенних аварій, пожеж чи стихійного лиха; за судовим рішенням або на вимогу органів, які мають на це законне право [2].

Для проведення інвентаризації активів та зобов'язань на підприємстві створюється інвентаризаційна комісія (згідно з Положенням № 879). Якщо обсяг робіт завеликий, для безпосередньої перевірки у місцях зберігання та виробництва можуть формуватися додаткові робочі інвентаризаційні комісії. Основні функції інвентаризаційної комісії:

1. Організація та контроль: організовує весь процес інвентаризації, інструктує робочі комісії та здійснює контрольні перевірки правильності її проведення.

2. Аналіз результатів: перевіряє правильність визначення інвентаризаційних розбіжностей, обґрунтованість пропозицій щодо заліку пересортиці та списання нестач.

3. Прийняття рішень: розглядає причини виявлених нестач та втрат, формує остаточні пропозиції щодо їх врегулювання та відображає всю інформацію у протоколі.

4. Повторна інвентаризація: за рішенням керівника може призначити повторну інвентаризацію у разі виявлення суттєвих порушень.

Основні функції робочих інвентаризаційних комісій:

1. Безпосереднє проведення: здійснюють інвентаризацію активів у конкретних місцях зберігання та виробництва.

2. Попередні результати: спільно з бухгалтерською службою беруть участь у визначенні початкових результатів інвентаризації та формують пропозиції щодо заліку пересортиці та списання нестач.

3. Документування: оформлюють необхідні протоколи з інформацією для інвентаризаційної комісії.

Спільні обов'язки (голів та членів обох типів комісій): дотримання правил інвентаризації; забезпечення повноти та точності даних про фактичні залишки активів та зобов'язань в інвентаризаційних описах (актах); своєчасне та правильне оформлення всіх матеріалів інвентаризації [1].

Склад інвентаризаційної та робочих інвентаризаційних комісій обов'язково затверджується наказом (розпорядженням) керівника підприємства, до складу якої можуть входити: представники апарату управління; працівники бухгалтерської служби (або зовнішні фахівці, що ведуть облік); досвідчені працівники, які добре знають об'єкт інвентаризації, ціни та первинний облік (інженери, технологи, економісти тощо); члени ревізійної комісії (за рішенням керівника).

Головою інвентаризаційної комісії зазвичай призначається керівник підприємства (або його заступник) чи уповноважений керівник структурного підрозділу. Існують суворі правила щодо членства в комісіях: матеріально відповідальні особи (МВО) не можуть входити до робочих інвентаризаційних комісій для перевірки активів, які перебувають у них на відповідальному зберіганні; заборонено призначати одну й ту саму особу головою робочої комісії два роки поспіль, якщо вона перевіряє активи, що зберігаються у тих самих МВО [1].

Інвентаризація повинна проводитися повним складом комісії. Якщо один або кілька членів комісії відсутні (хвороба, відрядження), необхідно або перенести строки інвентаризації, або замінити відсутнього працівника. Заміна може бути у разі тривалої відсутності (наприклад, тривала хвороба, військова відпустка, виїзд через бойові дії). Визначимо ключові правила організації інвентаризації:

1. Формування комісій: для проведення інвентаризації створюється інвентаризаційна комісія, а за потреби великого обсягу робіт – додаткові робочі інвентаризаційні комісії.

2. Призначення: склад усіх комісій затверджується наказом (розпорядженням) керівника підприємства.

3. Ротація голів: заборонено призначати того самого працівника головою робочої комісії два роки поспіль, якщо він перевіряє активи однієї й тієї ж матеріально відповідальної особи.

4. Заміна членів інвентаризаційної комісії: якщо член комісії не може брати участь в інвентаризації, його обов'язково замінюють іншим працівником.

Література

1. Вороня Н. Інвентаризаційна комісія: важливі питання. *Податки та бухгалтерський облік*. URL: <https://buhgalter911.com/uk/news/news-1091908.html>.
2. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

Матвійчук Н.М.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

МАЙНОВЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ:

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

В Україні до майнових податків згідно Податкового кодексу віднесено: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок та плату за землю, які є місцевими податками і справляються до місцевих бюджетів. У сфері справляння майнових податків українське податкове законодавство має низку недоліків, які стримують підвищення їх фіскальної та регулюючої ролі.

Основною проблемою, що знижує ефективність податку на нерухомість, є визначення бази оподаткування за площею, а не за вартістю майна, що суперечить принципу справедливості оподаткування. Адже нерухомість однакової площі може мати різну ринкову ціну залежно від розташування, невелика за площею нерухомість у престижних районах часто дорога, тоді як великі об'єкти у депресивних населених пунктах мають низьку вартість. Додатковими чинниками зниження фіскальної ефективності виступають численні пільги, можливість ухилення від сплати податку через затягування введення об'єкта нерухомого майна в експлуатацію, а також право місцевих органів влади самостійно встановлювати ставки податку, що часто зумовлює їх заниження. Як зазначають Ю. О. Раделицький, Р. Я. Галамай і Н. Б. Симанич, низькі ставки пов'язані з побоюванням невдоволення населення та з тим, що представники місцевого